

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
DIREKTORAT ZA CIVILNO PRAVO

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: (01) 369 5342
F: (01)369 5783
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
gp.ukom@gov.si

Številka: 091-25/2019/3
Datum: 12. septembra 2019

ZADEVA: ZD (predlagam.vladi.si) – predlog 10061-132: Nobena država nima nujnega deleža, kjer povsod spoštujejo voljo zapustnika v celoti in ta ni omejena

ZVEZA: Vaš dopis št. 092-132/2019/1 z dne 24.5.2019 in urgenca z dne 23. 8. 2019

Z gornjim dopisom ste Ministrstvu za pravosodje posredovali predlog državljana za spremembo veljavne ureditve nujnega deleža na način, da se ta ukine, saj naj ne bi nobena država imela nujnega deleža, ker povsod spoštujejo voljo zapustnika v celoti in ta ni omejena. V nadaljevanju vam posredujemo naš odgovor.

V skladu s slovensko ureditvijo v Zakonu o dedovanju (ZD)¹ zapustnik z oporoko razpolaga s svojim premoženjem za primer smrti, kadar pa oporoke ni, nastopi zakonito dedovanje. Oporočno dedovanje je omejeno le z ustanovo nujnega deleža. Oporočitelj ne more razpolagati z delom svojega premoženja, če obstajajo določene osebe iz kroga zakonitih dedičev, ki jim gre po pravu ta del zapustnikovega premoženja. Del zapustnikovega premoženja, ki ga morajo dobiti te osebe, je nujni delež. Z institutom nujnega deleža se omejuje zapustnikova svoboda razpolaganja z zapuščino v korist nujnih dedičev. Nujni delež je kompromis med neomejeno oporočno svobodo in dedovanjem zapustnikovih svojcev. Ne drži, da nobena država ne pozna tega instituta, saj institut nujnega deleža poznajo praktično vse države Evropske unije, res pa je, da se ureditve med seboj zelo razlikujejo.²

¹ Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ, 73/04 – ZN-C, 31/13 – odl. US in 63/16.

² https://e-justice.europa.eu/content_general_information-166-sl.do?clang=sl

glej odgovore držav na vprašanje: Ali je svoboda do razpolaganja za primer smrti omejena (npr. z nujnim deležem)?

Po ureditvi v Republiki Sloveniji imajo nujni dediči pravico do dela zapuščine, s katerim zapustnik ne more razpolagati; ta del zapuščine je nujni delež, z ostankom zapuščine lahko oporočitelj razpolaga po svoji volji (26. člen ZD). Nujni dediči so pokojnikovi potomci, njegovi posvojenci in njihovi potomci, njegovi starši in njegov zakonec (absolutni nujni dediči), dedi in babice ter bratje in sestre pokojnika pa so nujni dediči le tedaj, če so trajno nezmožni za delo in nimajo potrebnih sredstev za življenje (relativni nujni dediči). Vse naštete osebe so nujni dediči, če so po zakonitem dednem redu upravičene dedovati (25. člen ZD). Nujni delež potomcev, posvojencev in njihovih potomcev ter zakonca znaša polovico, nujni delež drugih dedičev pa tretjino tistega deleža, ki bi šel vsakemu posameznemu izmed njih po zakonitem dednem redu.

V primeru, ko je zapustnik z oporoko v celoti razpolagal s svojim premoženjem (in pri tem ni upošteval nujnih dedičev), se nujni delež nujnih dedičev določi le v primeru, če ti svoj nujni delež zahtevajo v zapuščinskem postopku, sicer se v celoti deduje, kot je zapustnik določil v oporoki.

Veljavna slovenska dednopravna ureditev v temelju izhaja iz sedemdesetih let prejšnjega stoletja, torej iz drugačnih družbenih razmer, kot so današnje, in v pravni teoriji se pojavljajo vprašanja o ustreznosti ureditve instituta nujnega dedovanja³. Na Ministrstvu za pravosodje menimo, da bo treba tako o ustreznosti veljavne ureditve zakonitega dedovanja v posameznih dednih redih, kot tudi o vprašanjih, povezanih z obstojem oziroma načinom ureditve instituta nujnega dedovanja v slovenskem pravnem redu, opraviti široko strokovno razpravo in morebitno spremenjeno ureditev vključiti v naslednjo novelo ZD oziroma v nov zakon, ki bo namesto veljavnega ZD urejal dedovanje.

S spoštovanjem,

Miha VERČKO
generalni direktor

Pripravila:
Tina Stergaršek Kavčič, sekretarka

---

³ članek dr. Karla Zupančiča Omejitev svobode testiranja, Pravna praksa, št. 19, 2003, str. 19-22.